

Parlamentari családmodell

Nem vizet prédikál...

Munkatársunktól

Hazánk lakossága folyamatosan és olyan ütemben csökken, hogy 2020-ra talán csak hat és félmillió Magyarországon élünk. A kormány családvédelmi politikájának célját legrövidebben a miniszterelnök elhíresült „Három gyerek, három szoba, négy kerék” felsorolása fogalmazza meg. E családmódel kialakulását szolgálják a kormány eddigi intézkedései.

A képviselők „termékenységi adatai” arra utalnak, hogy nem vizet prédikálnak.

A vezető kormánypárt, a Fidesz-MPP képviselői 235 gyermekkel dicsekedhetnek. Orbán Viktor miniszterelnök személyes példával jár elől, hiszen négy gyermeke született. A házelnök, dr. Áder János és Kövér László pártelnök is három gyermek apukája. Az Orbán-kormány miniszte-

rei közül Gógl Árpád és Harach Péter, valamint a kulturális államtitkár, Várhegyi Attila is „hozta” az ideális hármast; Pokorni Zoltán még csak két gyerekkel tart, de még fiatal ember. Fél tucat gyereket nevel például Bebes István képviselő.

A koalíció második pártja, a Független Kisgazdapárt 48 képviselője 82 gyermekkel dicsekedhet. Az MDF 17 képviselője majdnem hozza a kettes átlagot, 33 gyereket tud „felmutatni”.

A legnagyobb ellenzéki párt, az MSZP aránya: 134 képviselő 229 gyerek. Az SZDSZ-ben 24 képviselő 43 gyermek szülője. A MIÉP átlaga kettes: 13 képviselő 27 gyermeket mondhat magáénak. A függetlenek közül például Kupa Mihály és Szabó Lukács is négy-négy gyermeket nevel.

Első magyarként az ifjúsági fórumban

Szegedi egyetemista sikere

Az idén először választottak be magyart az Európai Ifjúsági Fórum tizenegy fős elnökségébe. Az EU és az Európa Tanács által is elismert szervezetben – Eipl Anikó révén – ezentúl a magyar fiatalok érdekeit már közvetlenül is képviselik. A tagságnak köszönhetően a hazai ifjúsági szervezetek első kézből értesülhetnek a különböző pályázatokról, őket érintő döntésekről.

Eipl Anikó Tatán született. Most végzős diák: párhuzamosan tanul a Szegedi Tudományegyetem és a dániai aalborgi egyetem angol-európai tanulmányok szakán. Az angol mellett oroszul és olaszul beszél. A Fiatal Baloldal tagjaként Anikó tavaly tavasz óta a Magyar Gyermek és Ifjúsági Tanács (MAGYIT) nemzetközi referense. A MAGYIT mellett a másik nagy hazai ifjúsági szervezet, az OGYPI, vagyis az Országos Gyermek és Ifjúsági Parlament. Anikó két éve ezt a két tanácsot képviseli nemzetközi szinten.

Az Európai Ifjúsági Fórum 35 ország nemzetközi ifjúsági tanácsát és 55 ország ifjúsági szervezetét tömöríti magába. Pártállástól függetlenül minden szervezetet,

legyen az politikai, kulturális, környezetvédelmi vagy vallási, szívesen látnak a sorraik között. A fórum két évente tartja tisztújító közgyűlését. A mostani október végén rendezték meg Brüsszelben, ahol első magyarként Anikót is beválasztották a tizenegy tagú elnökségbe.

Ez többek között azt is jelenti, hogy nemzetközileg is elismerik a magyar szervezeteket. Anikó azt várja a megválasztásától, hogy ezáltal végre egy egységes nemzeti ifjúsági tanács jön létre hazánkban. Emellett a magyar szervezeteknek közvetlen információkkal tud szolgálni, hiszen így első kézből értesülhetnek minden jelentős döntésről. Az Európai Bizottság most készíti elő az úgynevezett „fehér könyvet”. Ez szabályozná a magyar ifjúsági politikát, ugyanis jelenleg nincs ilyen. A könyv tükrözi majd az EU hivatalos álláspontját a fiatalokról.

Anikó a hét közepén Brüsszelbe utazott, mert most ült össze az európai ifjúsági miniszterek tanácsa, amin ő is részt vett. Ez nagyon jelentős, mivel a tagjelölt országok, így Magyarország fiataljainak véleménye, érdeke is megjelenhet majd a „fehér könyvben”.

K. T.

Tabukon túl, egyenlőségen innen

A nők hatnak korukra

Egy kor-szak szellemiségét a nők határozzák meg – a férfiakon keresztül.

Jung ezen megállapítása az előző századokra vonatkozott. Ma annyiban módosult a helyzet, hogy a nők nyíltan, egyenesen, közvetlenül is hatnak korukra. Ehhez a változáshoz nagyon sok tabut kellett és kell lebontani. A két jellemző átmenetiségben milyen iránytű alapján mozognak a lányok és asszonyok? Polcz Alaine pszichológussal beszélgettünk.

A patriarchális társadalomban a nők háttérbe voltak szorítva, de csak látszólag – hangsúlyozta Polcz Alaine. Mert például tudunk királynőkről, akik férjük nevében irányították az országot, s a magyar történelmi ismereteink alapján is megítélhetjük például Mária Terézia jelentőségét. Az alapfölgás a különböző korszakokban a társadalmi igény szerint változott. A korszak szellemiségének befolyásolása viszont sokkal jelentősebb annál, mint hogy éppen ki „uralkodik” – hangsúlyozta a pszichológus.

A ráció uralmával elfojtódta az érzelmek, az ösztönök. Most azonban kialakulóban az egyensúly. S a maihoz hasonló, egyensúlykereső időszakot a kilengések jellemzik. E helyzet megterem-

Polcz Alaine: A női szerepek megváltozásával egy új egyensúlyt kell teremteni. (Fotó: Nagy László)

tette a nőt, aki csak külső jegyében nem férfi, de azt a tőpust is, mely nőiségének hangsúlyozását használja fegyverként. A legtöbb nő azonban a középutat keresi: igényli az érzelmeket, a szerelmet, a családot, de szeretne valami „más” is csinálni. Ha viszont mindkét helyzetben meg akar felelni, bizony meg fog fájni. Reménytelenül, hogy a szerepek változnak. Így például a férfiak is igénybe vehetik a gyermekgondozási szabadságot, részt vesznek a háztartási feladatok megoldásában. Egyre inkább ez tapasztalható, ahogy haladunk keletre nyugat felé.

A nő életét tabu témák bátyázzák körül: a születés,

a szerelem és a halál, s e tabuk keretezik az emberéletet. A születés körüli tabu most alakul át, mikor ismét lehet otthon is szülni, a gyereket világrájötte után nem választják azonnal el az anyjától, hanem a mama-baba szobákban együtt kezdenek külön életüket. A szex is tabu volt, de a tabu bontása után azonnal jött a szex-pornó. Holott a szex csak egy része, s nem is a legfontosabb eleme a szerelemnek. A teljes szerelem, az érosz több – például: karitás, amor, filo – részből áll. A halál pedig: az élet része, amit jól tudnak a természeti népek.

A házasság meg több, mint a szerelem, mert gazdasági és szeretteljes kapcsolás. A kereszténységgel alakult ki a

monogám házasság. A vallás halványulása is hozta a válások magas számát. A másik ok, hogy a fiatalok nem hiszik el: a szerelem átmenetbe kerül. Most, az egyensúlykeresés időszakában nagy a türelmetlenség, kisebb konfliktus esetén is azonnal fölbontják a házasságot. Holott a mesék is arra tanítanak, hogy próbákat kell kiállni, a mese végén pedig azt mondjuk: „tojáshéjba keveredtek, a Küküllőn leereszkedtek, s még ma is élnek, ha meg nem haltak”. Az együttélésre, a konfliktus megoldására, a másik reális megismerésére kell fölkészíteni a fiatalokat, így megtapasztalhatják: a szerelem után létezik szeretet.

A női szerepek megváltozásával egy új egyensúlyt kell teremteni – véli Polcz Alaine. Ehhez kellene a törvények és egy olyan környezet, mikor azok átmehetnek a mindennapokba. Látható: ma, amikor jogszabályok garantálják az esélyegyenlőséget, az egyéb feltételek azonosossága esetén is kevesebbet keresnek a nők, mint a férfiak és egyre fogy a számuk, ahogy a társadalmi-gazdasági ranglétrán fölfelé haladunk. De Polcz Alaine a törvényeknél is fontosabbnak tartja, hogy ismerjük meg önmagunkat és a másik nemet. Ehhez nem kell más, csak gondolkodni, esetleg önismereti csoportba járni, sokat és minőségi irodalmat olvasni (a másik nemről is) és követni az élet történéseit. Vagyis tanulni önmagunkat – az embert.

Újszászi Ilona

Szerepek és formák

Munkatársunktól

A demokratikus társadalom alapvető egysége talán az árny, ám a család marad a legfontosabb szociális egység.

A nők különböző szerepeket töltenek be a családon belül: a háztartás fenntartói; ott nem fizetett és azon kívül fizetett dolgozó; anyák és ök azok, akik gondoskodnak másokról. A nők e változó funkcióban történő tevékenysége határozza meg leginkább a családtagok (elsősorban a gyermekek) egészségi állapotát, képzettségét és gazdasági jólétét. Ezenkívül olyan felnőtt szerepmódellet nyújtanak, amely meghatározza gyermekeik felnőttkori viselkedésmódját.

A rendszerváltozással a magyar nők életének családi dimenziója is jelentősen módosult. Egyre inkább hasonlóvá válik ahhoz, amit tíz éve még csak „nyugaton” tapasztaltunk. A nők megnövekedett részvételi aránya az oktatási intézményekben és a munkaerőpiacon az elmúlt néhány évtized-

ben együtt járt a családszerkezet és a reprodukciós magatartás változásaival. Ezt a „második demográfiai átmenetnek” nevezett jelenséget jellemzi: a magasabb életkor az első házasságkötéskor és gyermekszüléskor, valamint a családszerkezet megváltozása (beleértve a válások, s ebből következően az egyedülálló szülők és az élettársi kapcsolatok számának növekedését is).

Az ENSZ dokumentumok és a nemzetközi egyezmények szerint a nők házasságuk során azonos jogokkal és kötelezettségekkel bírnak, mint a férfiak. A nőket anyasági jogok illetik meg a munkavégzés ideje alatt és azon kívül, valamint jogukban áll megfelelő lakáskörülményekkel rendelkezni. Az egyezmények megkövetelik a nők és férfiak közös felelősségének elismerését a gyermekek nevelésében és fejlődésében. Ugyanakkor az államnak is kötelessége támogatni a családokat, hogy azok képesek legyenek kötelezettségeiknek eleget tenni.

Jelentés Magyarországról

elégítő működését, az emberi és polgári szabadságjogok tiszteletben tartását. Kifogásolja ugyanakkor, hogy a Legfelsőbb Bíróság előtt túlságosan nagy számú ügy halmozódott fel, ami nehezíti a bírói gyakorlat egységesítését és a következetes jogalkalmazást. Megújult erőfeszítéseket tart szükségesnek a korrupció elleni fellépésben is, mert az eddigi fontos intézkedések ellenére ez változatlanul problémát jelent.

A vártól jóval enyhébben fogalmaz a jelentés a romákérdés kezelésének – uniós részről rendszeresen szóvá tett – módjával kapcsolatban. Megállapítja, hogy Magyarország megkezdte a középtávú roma cselekvési program vég-

EU-lexikon

rehabilitását, s csupán annyit fűz hozzá, hogy konkrét eredmények eléréséhez ennek következetes folytatására lesz szükség.

Magyarország működő piacgazdasággal rendelkezik, s ha nem tér le a reformok jelenleg követett útjáról – rövid távon minden bizonnyal képes lesz helytállni az uniós versennyel és piaci nyomásokkal szemben – állapítja meg a jelentés a koppenhágai kritériumok második csoportjával kapcsolatban.

Elismerően nyugtázza a makroökonómiai stabilitás

tosságot ajánl. A pénzügyi szektorban javítani kell a felügyelet hatékonyságát, különös tekintettel a nyugdíjalapokra – fűzi hozzá.

További erőfeszítéseket tart szükségesnek a jelentés a térségek közötti egyenlőtlenségek mérséklésére és a munkaerő mobilitásának javítására.

A kritériumok harmadik csoportját, az uniós joganyag átvételét és annak alkalmazására való képességet illetően Magyarország további előrehaladást ért el, tagságra való felkészültsége ebből a szempontból jónak tekinthető – áll a jelentésben. További erőfeszítésekre van azonban szükség a megfelelő piaci felügyelet, a mezőgazdaságban pedig az uniós közös mezőgazda-

sági politikájának végrehajtásához szükséges közigazgatási intézményrendszer kiépítésére.

Csekélynek tartja a dokumentum az elmúlt egy évben ebből a szempontból elért előrehaladást a környezetvédelemben, és szorgalmazza a szakminisztérium igazgatási képességének javítását.

A regionális politika megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítésében elért jelentős előrehaladás ellenére a regionális intézmények még mindig meglehetősen gyengének tűnnek ahhoz, hogy képesek legyenek szavatolni a hatékony programkészítést és döntéshozatalt – állapítja meg a dokumentum. Jónak minősíti ezzel szemben a szociális és foglalkoztatáspolitikai jogharmonizációban elért eredményeket.

Világmenet

DM/DV-információ

Több mint 15 ezer lány és asszony vonult fel október közepén Brüsszelben a nők világmenete helyi tüntetéseiként.

A nőket világszerte sújtó erőszak és hátrányos megkülönböztetés, valamint a szegénység ellen tiltakozó világméretű megmozdulás belgiumi szakaszán a belga nők mellett spanyol, olasz, német, holland, luxemburgi asszonyok haladtak. Transzparensen olyan jelszavakat vittek, mint „a női jogok az emberi jogok szerves része”, „nem az erőszakra”, „minden nőnek joga van méltó és megbecsült munkára”.

A menetet elsőként Anna Diamantopoulou asszony, az Európai Unió szociális ügyekért felelős főbiztos üdvözölte. Nyilatkozatában kijelentette, hogy a világ országai öt éve, Pekingben összehangolt cselekvést hirdettek a nőket sújtó szegénység és erőszak ellen. „Amit eddig tettek, az nem elég. Az Európai Bizottság kész minden rendelkezésére álló eszközt bevetni ennek a csapásnak a leküzdésére.”

Fogadta a női menet küldöttjét Laurette Onkelinx munkügyi és foglalkoztatási miniszter asszony, aki megígérte, hogy a jövő évi költségvetésben jelentős összegeket szánanak a női egyenjóság megértésére. Ezek között a belga nők követelik például a gyermeküket egyedül nevelő anyák fokozottabb támogatását, a házasság nélkül együtt élő párok esetében a nőknek a férfival való egyenlő kezelést.

Mit tudsz a NATO-ról?

Munkatársunktól

Középiskolásoknak hirdetett országos versenyt a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozata. Mintegy száz diák töltötte ki és küldte be a jelentkezési lapot, tudtuk meg dr. Szabolcs Ottó elnöktől. Az érdeklődés miatt a jelentkezéseket még nem zárták le.

A háromfordulós versenyen először szűrőtesztet töltenek ki a jelentkezők. A kérdéseket az iskola címére küldik a szervezők. A második, zárthelyi tesztet Budapesten írják és ennek alapján választják ki azokat, akik majd a szóbeli vizsgán bizonyíthatják ismereteiket. A NATO-szakemberekből és tanárokból álló zsűri dönti el az összesen 13 nyertes sorrendjét. Az első helyezett 50 ezer forintot kap és tanulmányútra viszik Brüsszelbe. A második és a harmadik helyezett a 25–25 ezer forint felül szintén ellátogatnak a NATO központba, a felkészítő tanárával együtt.

Tavasszal 60 magyar középiskolai tanár várna a NATO központba. Erre a költségmentes látogatásra november 30-áig fogadnak el pályázatokat.

A Nő-unió, a Délmagyarországi Kft. melléklete, a Kültügyi minisztérium közvélemény-felkérési programja keretében, Phare-támogatással jelenik meg. A Nő-unió mellékletet szerkesztette: Újszászi Ilona

Phare